

IMPREVIZIUNEA

- instituție nou introdusă prin Codul Civil (articolul 1271): textul din Noul Cod Civil consacră o regulă și o excepție în domeniul executării contractului atunci când împrejurările pe care părțile le-au luat în considerare la încheierea contractului s-au modificat și contractul a dobândit valența de sarcină excesivă pentru una dintre părți.
- este o situație în care instanța de judecată intervine în contract

REGULA: „Părțile sunt ținute să își execute obligațiile, chiar dacă executarea lor a devenit mai oneroasă, fie datorită creșterii costurilor executării propriei obligații, fie datorită scăderii valorii contraprestației”.

Potrivit acestui prim alineat, fiecare parte în contract trebuie să își execute obligația sa conform clauzelor contractului, chiar și atunci când obligația proprie a devenit **mai oneroasă** decât părea să fie la data încheierii contractului., afectând echilibrul inițial, prezumat, dintre prestațiile reciproce.

EXCEPȚIA: *dacă executarea a devenit **excesiv de oneroasă** datorită unei schimbări excepționale a împrejurărilor care ar face vădit injustă obligarea debitorului la executarea obligației, există posibilitatea intervenției instanței în contract.*

Soluțiile pe care le poate pronunța instanța:

- a) adaptarea contractului pentru a distribui în mod echitabil între părți pierderile și beneficiile ce rezultă din schimbarea împrejurărilor;
- b) încetarea contractului la momentul și în condițiile pe care le stabilește.

Condițiile în care poate avea loc intervenția instanței

Ceea ce poate prilejui intervenția instanței în contract nu este orice schimbare a împrejurărilor, ci sunt cerute mai multe condiții *cumulative*:

- a) elementul care provoacă un caracter excesiv al sarcinii debitorului să nu fi existat la data încheierii contractului, ci să fi apărut după acest moment;
- b) schimbarea împrejurărilor, precum și întinderea acesteia să nu fi fost avute în vedere și nici să nu fi fost posibil să fie avute în vedere de către debitor, în mod rezonabil, în momentul încheierii contractului;
- c) partea pusă în dificultate să nu-și fi asumat (expres sau prin natura contractului) să suporte riscul producerii evenimentului perturbator și nici să nu se poată în mod rezonabil considera că și-ar fi asumat acest risc;
- d) debitorul să fi încercat, într-un termen rezonabil și cu bună-credință, negocierea adaptării rezonabile și echitabile a contractului.

Așa cum rezultă din ultimul text, sesizarea instanței este abia a doua etapă a demersului debitorului

Proiectul „Vin Codurile !”

Conținutul acestui material nu constituie o interpretare oficială a Noului Cod civil
și nu epuizează toate aspectele privitoare la acest subiect

obligației devenită excesiv de oneroasă, acesta fiind ținut, ca și condiție prealabilă sesizării instanței, să încerce negocierea cu cealaltă parte, în scopul de a obține adaptarea contractului.

Importanța dezechilibrului creat

Este necesar ca circumstanțele noi să creeze un dezechilibru de o anumită gravitate, ce poate fi apreciată fie *in concreto* de judecător, fie *in abstracto* de legiuitor, care poate să fixeze un prag dincolo de care dezechilibrul prestațiilor să fie considerat impreviziune.

Se observă că diferența dintre **aplicarea regulii (privind executarea întocmai a obligațiilor asumate prin contract)** și aplicarea **excepției (care presupune adaptarea contractului prin intervenția instanței)** este destul de dificilă, fiind sarcina instanței să discrimineze situațiile în care obligația unei părți a devenit „**mai oneroasă**” sau „**excesiv de oneroasă**”.

Circumstanțele noi trebuie să-l pună pe debitor într-o postură economică foarte dificilă. Un exemplu ar fi acela în care s-ar ajunge la o situație chiar falimentară, însă posibilul faliment nu este singurul caz care ar atrage aplicarea teoriei impreviziunii.

Distincții față de alte instituții

Trebuie făcută distincția între **impreviziune și leziune**, cel mai relevant fiind momentul în care intervine dezechilibrul între prestații. În cazul leziunii disproporția vădită între cele două prestații se apreciază în momentul formării acordului de voință, pe când impreviziunea se apreciază în momentul executării. În cazul impreviziunii, în momentul încheierii acordului de voință nu există un dezechilibru între prestațiile părților, ci acest dezechilibru apare ulterior.

De asemenea, mai trebuie să se distingă între **impreviziune și forța majoră**. În ceea ce privește forța majoră, ne aflăm în prezența unui eveniment ce nu putea fi nici prevăzut și nici împiedicat de către debitor, care se vede, astfel, în imposibilitatea de a-și mai putea executa obligația, pe când în cazul impreviziunii este sigur că obligația nu este imposibil de executat, ci doar este mai oneroasă, iar dacă debitorul ar executa-o, atunci el și-ar atrage starea de faliment. Forța majoră nu poate conduce, ca în cazul impreviziunii, la adaptarea contractului, ci conduce la doar la suspendarea sau încetarea efectelor lui.

Proiectul „Vin Codurile !”

Conținutul acestui material nu constituie o interpretare oficială a Noului Cod civil și nu epuizează toate aspectele privitoare la acest subiect